

Мусаєлян Дмитро Пушкінович,

викладач кафедри
тактико-спеціальної підготовки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,

Добош Вікторія Андріївна,

курсант 1 курсу
факультету підготовки фахівців
для стратегічних розслідувань
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ НЕЗАКОННОГО ОБІГУ ЗБРОЇ

Серед суспільно-небезпечних явищ, які становлять загрозу нормальному розвитку держави, суттєво обмежують права та свободи людини, значну кількість становлять правопорушення, скоєні з використанням зброї. Незаконний обіг зброї є одним із чинників, які негативно впливають на стан безпеки у країні. Незаконний обіг вогнепальної зброї, вибухових речовин та пристроїв завжди становив серйозну загрозу суспільній безпеці. Збройні напади завдають непоправної шкоди життю і здоров'ю громадян, мають резонансний характер, посилюють страх і відчуття незахищеності у населення, нівелюють у суспільній свідомості зусилля держави, спрямовані на стабільний розвиток суспільства, забезпечення прав і свобод людини, створення гідних умов життя. Міжнародне співтовариство також все більше визнає загрозу незаконного обігу зброї як внутрішню проблему держави, а і як суттєвий чинник впливу на транснаціональну організовану злочинність [1].

В Україні суспільство нині, як і в попередні роки, перебуває у стадії проведення правових реформ. За цих умов правоохоронним органам нашої держави постійно доводиться протистояти зростанню злочинності,

зокрема її видів, де використовується зброя, боєприпаси, вибухові речовини та засоби вибуху, завезені до нас із-за кордону контрабандним шляхом. Зброя, як відомо, повсякчас була привабливим товаром для злочинного світу.

Актуальність проблеми боротьби зі злочинами, котрі вчиняються з використанням вогнепальної зброї, зумовлена тим, що такі злочини завдають непоправної шкоди життю чи здоров'ю людей, зокрема, призводять до загибелі публічних людей, у тому числі політиків, державних діячів, журналістів, бізнесменів. Тому протидія злочинам, що вчиняються з використанням зброї, є, безперечно, однією з нагальних потреб суспільства. Збільшення кількості зброї, що попадає у незаконний обіг, є однією з тривожних тенденцій нашого життя. Однією з причин є стійка тенденція збільшення кількості насильницьких злочинів, що підвищує попит на зброю, спричиняє поширення так званого «збройового чорного ринку», який поповнюється не тільки з внутрішніх джерел, а й за рахунок активного придбання зброї за кордоном. Крім того, на сучасному етапі, на жаль, вогнепальна зброя, як у руках зловмисників, так й у руках законослухняних громадян також, сприймається як норма, причому рівень свідомості багатьох власників зброї є таким, що вони ладні використати її без будь-яких вагань.

Збільшення кількості зброї, що попадає у незаконний обіг, є однією з тривожних тенденцій нашого життя. Однією з причин є стійка тенденція збільшення кількості насильницьких злочинів, що підвищує попит на зброю, спричиняє поширення так званого «збройового чорного ринку», який поповнюється не тільки з внутрішніх джерел, а й за рахунок активного придбання зброї за кордоном. Крім того, на сучасному етапі, на жаль, вогнепальна зброя, як у руках зловмисників, так й у руках законослухняних громадян також, сприймається як норма, причому рівень

свідомості багатьох власників зброї є таким, що вони ладні використати її без будь-яких вагань.

В Україні відсутній загальний закон щодо зброї, в якому було б надано законодавче визначення понять «зброя», «обігу зброї» та іншим кримінально значущим термінам. Процес виготовлення, придбання, володіння, експлуатації (застосування), знищення та інші дії зі зброєю регулюються численними нормативними актами. Так, порядок полювання з використанням вогнепальної мисливської зброї регламентований Законом України «Про мисливське господарство та полювання» [2, п. 12].

Під «обігом» розуміється «використання», «вжиток» чого-небудь [3, с. 502]. Однак, використання зброї, тобто застосування її за призначенням – для ураження живої цілі та ін., не є, на нашу думку, складовою поняття «обіг». Обіг розглядається нами як процес виробництва зброї, її подальшого руху від її державного або кримінального виробника (виготовлювача), до законного чи незаконного (злочинці, громадяни, які незаконно купують зброю для самозахисту, колекціонування і т. п.) споживача, а також підтримка її в справному стані, перехід від одного власника до іншого і т. д., до її знищення. Фізичний вплив на зброю (виготовлення, переробка), її просторове (носіння, перевезення), тимчасове (зберігання), соціальне (зміна власника) переміщення мають правові позначення, що визначають кваліфікацію відповідних дій. Кожний такий вплив є структурним елементом обігу зброї. Дії зі зброєю, здійснювані з порушенням законів, правил та інструкцій, утворюють незаконний оборот зброї, який з правових позицій є не однорідним, а підрозділяється на два види.. Перший вид пов'язаний з вчиненням адміністративних правопорушень або іншими порушеннями адміністративних приписів.

Дії зі зброєю, здійснювані з порушенням законів, правил та інструкцій, утворюють незаконний оборот

зброї, який з правових позицій є не однорідним, а підрозділяється на два види.. Перший вид пов'язаний з вчиненням адміністративних правопорушень або іншими порушеннями адміністративних приписів.

Основним відомчим нормативно-правовим актом, який регулює обіг зброї є «Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами 4 несмертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів» МВС України [4].

Таким чином, незаконний обіг зброї можна розділити на два види: перший пов'язаний з вчиненням адміністративних правопорушень, або іншими порушеннями адміністративних заборон, другий вид обігу включає дії, що порушують кримінально-правові заборони і тягнуть кримінальну відповідальність. Адміністративні та кримінально карані діяння є елементами незаконного обігу, які в сукупності і утворюють незаконний обіг зброї.

Спираючись на проведений аналіз, можна надати загальне визначення незаконному обігу зброї. Незаконний обіг зброї – будь-які дії зі зброєю, крім її використання за цільовим призначенням, котрі вчиняються без передбаченого законом дозволу і тягнуть адміністративну або кримінальну відповідальність.

Література:

1. Щодо правових аспектів організації протидії незаконному обігу вогнепальної зброї / Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL:<http://www.niss.gov.ua/articles/969>.

2. Про мисливське господарство та полювання: закон України від 22.02.2000 р. № 1478-III // Відомості

Верховної Ради України (ВВР). 2000. № 18. Ст.132; із змінами станом на 07.02.2017.

3. Словник української мови. В 11 томах. Т. 5. К.: Наукова думка, 1974. 840 с.

4. Інструкція про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів: наказ МВС України від 21.08.1998 № 622 URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0637-98>.

Репан Микола Іванович,

викладач кафедри
адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Лазарєва Яна Анатоліївна,

курсант 1 курсу
факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

РОЗГЛЯД ПРОБЛЕМИ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЛЯ ЩОДО ЖІНОК

Після здобуття незалежності, Україна почала зіштовхуватися з низкою важливих проблем, котрі не розглядалися дотепер. Ми говоримо саме про вчинення